

Форма 1. Звіт про мережу церков і релігійних організацій в Україні станом на 01.01.2015 р. URL: https://risu.ua/religiyni-organizaciji-v-ukrajini-stanom-na-1-sichnya-2015-r_n74529

7. Релігійні організації в Україні станом на 1 січня 2001 року. URL: https://risu.ua/religijni-organizaciyi-v-ukrayini-stanom-na-1-sichnya-2001-r_n109197

8. Филипович Л.О. (2024) Сучасні виклики для України в сфері релігійної безпеки. Науковий щорічник «*Історія релігій в Україні*». Вип. 34. С. 210 – 220.

ЕСТЕТИКА ДИЗАЙНУ ЯК ФІЛОСОФСЬКА СКЛАДОВА АРХІТЕКТУРНОЇ ОСВІТИ

ТАРАН Анна,

кандидат філософських наук, доцент,

доцент кафедри філософії,

Київський національний університет будівництва і архітектури,

Київ, Україна

(orcid.org/0000-0003-3311-0321)

annapavlovna8@gmail.com

Концепція гуманітарної освіти передбачає викладання дисциплін, спрямованих на глибоке вивчення місця й ролі людини в історії світової цивілізації, в складних історичних процесах. Це насамперед такі предмети, як естетика, етика, мистецтвознавство, історія світової та вітчизняної культури. Вони поєднуються загальним поняттям «культуротворчі», проте кожен з них має власні, специфічні риси і завдання. Без відповідних знань і вмінь неможливо створити якісні предмети та речі для задоволення потреб людей, неможливо надати їм довершеної форми, котра б віддзеркалювала їхню красу. Архітектурна освіта винятковий та особливий пласт формування культури освітнього процесу. Особливо це стосується підготовки дизайнерів.

Все це можливе за умови сформованості та розвитку всіх граней естетичних рис людини, що набуваються й у процесі вивчення курсу «Естетика дизайну». Маючи тривалу і складну історію, естетика є наукою відкритою – здатною постійно збагачуватися, розширювати обсяг знань, відображаючи динаміку життєвих процесів.

Яскравим свідченням відкритості цієї науки є трансформація класичної естетики в посткласичну та некласичну епохи, а також активний розвиток постмодерністської моделі естетичного знання у поєднанні з історією дизайну.

Сучасна естетика виступає як метатеорія мистецтва і визначає шляхи формування досконалої людської чуттєвості, здійснює величезний вплив на художню культуру суспільства. Взаємодіючи з іншими науками, зокрема етикою, психологією, естетика сприяє виявленню творчих можливостей людини, розкриттю її морально – етичного потенціалу.

Естетика дизайну – важлива складова формування майбутнього спеціаліста архітектурної сфери, спеціаліста дизайнера. Багатоаспектність філософського бачення потрібні для багатознання та самоусвідомлення.

Проведений розгляд місця та ролі естетики в структурі сутності сучасного дизайну дозволяє окреслити наступні положення:

Поєднання естетичного й утилітарного – як в історичному, так і в сучасному контекстах – залишається основою змісту дефініцій дизайну. При цьому визначальною ознакою сутності такої художньо-проектної діяльності стає те, що саме це поєднання ми вкладатимемо в поняття гармонії та вважатимемо гармонійним. У сучасних умовах вирішення важливих питань сталого розвитку, найбільш відповідним для дизайну є сприйняття гармонії як узгодження між будь-якою людською діяльністю і природою, між бажаннями людини як метою її діяльності й тими наслідками, які ця діяльність по собі спричиняє.

Певні сутнісні уточнення стосуються й самого розуміння естетики. На відміну від більш традиційного її тлумачення в межах науки про прекрасне, у сучасному дизайні її варто сприймати як означення вираження як такого – візуального відображення певної концепції проекту чи матеріалізованого прояву його змісту в цілому. Тож і гармонію в дизайні можемо вважати узгодженням між закладеним внутрішнім змістом і його відповідним зовнішнім проявом-вираженням.

Безумовно, сучасні гармонійні відносини між функцією та естетикою в дизайні неможливі без урахування екологічної складової. Проте для того щоб естетика проекту / дизайну стала реальним вираженням цього екологічного змісту, вона має бути присутньою на всіх етапах роботи дизайнера і охоплювати його відповідне естетичне мислення, естетику візуалізації, матеріалізації та функціонування думки, будучи невід’ємним компонентом загальної екологічної культури.

Вагомість ролі естетики як вираження екологічно орієнтованого змісту (чи будь-якого іншого змісту), котрий закладено у форму дизайн-об'єкта, зумовлює безпосередній функційний зв'язок естетики з іншими, дотичними до неї та взаємопов'язаними між собою галузями: з етикою (моральними нормами, правилами та принципами, якими керується дизайнер і які так чи інакше відображуються у змісті проекту), ідеологією (сукупністю ідей та цінностей дизайнера стосовно оточуючого світу), філософією (загальним сутнісним орієнтиром відносин дизайнера і світу).

Тож у підсумку констатуємо, що естетика будь-якого дизайн-проекту є виразником і цілісним осяжним результатом концепції, яку зумовили в процесі її формування певні етичні погляди, ідеологічні переконання та загальна світоглядна філософія. Перспективи використання результатів дослідження полягають у подальшому вивченні естетики та її можливості виражати в об'єктах дизайну ціннісні змісти, пов'язані з суспільними запитами на формування ідейних концепцій сталого розвитку та на їх практичне втілення

Список використаних джерел

1. Лагода, О. (2021). Естетичний дискурс дизайну: проблематизація, маніфестація, репрезентація. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*, (40, т. 2), 51–56.
2. Сергеева, Н. В. (2018). Естетичні аспекти формування основ філософії дизайну. *Традиції та новації у вищій архітектурно-художній освіті*, (5), 46–52.
3. Сергеева, Н. В. (2023). Естетика в структурі сутності дизайну. *HUDPROM. The Ukrainian Art and Design Journal*, 25(1), 1–14.